

REKOMENDACIJOS

GARSO S TARIMO ĮTVIRTINIMUI

Literatūra:

Andrijanova A., Vilkienė S. Garsų tarimas. Kaunas „Šviesa“, 1990

Garšvienė A., Dapšienė L., Gudavičienė J., Kostkienė Z., Morkuvienė G. Neišplėtotos kalbos ugdymas. Kaunas „Šviesa“, 2001

Kėdainiai
2014

ARTIKULIACINIO APARATO MANKŠTA

Parengė: logopedė Ingrida Jonynienė

Mankštos pratimai atliekami iš pradžių mėgdžiojant suaugusįjį, po to – savarankiškai:

- Pūsti vatą, malūnėlius, dūdeles, balionus, atkišus lūpas į priekį
- Ilgai tarti garsus o, ū
- Pūsti orą į liežuvio vidurį, padarius liežuvio „dūdelę“
- Pūsti į liežuvio vidurį, liežuvį laikant tarp dantų „loveliu“
- Ilgai tarti garsus y, e, ištempus lūpas į „šypsėnėlę“
- Pakaitomis tarti garsus u-y, atkišant lūpas į priekį, po to – ištempiant į „šypsėnėlę“
- Pravėrus burną, laikyti laisvai platų liežuvį
- Liežuvio galiuką atrėmus į apatinius dantis, „kalneliu“ išlenkti liežuvio nugarėlę
- Kaitalioti platų liežuvį ir liežuvį „kalneliu“

GARSO S TARIMAS

Prisiminkite, kad tik tvirtai išmokus tarti garsą S viename etape, galima pereiti prie kito etapo. Šias užduotis atlikite kiekvieną dieną (pagal galimybes), kol pastebėsite, jog garsą S vaikas be ypatingų pastangų taisyklingai taria savarankiškoje kalboje, t.y. bendraudamas su tėvais, draugais, artimaisiais.

S tarimas atviruose skiemenyse

sa	so	sū	so	asa	sai	so-suo
so	su	sa	sū	oso	sau	sai-sau
su	sa	so	su	usu	suo	su-sū
sū	sū	su	sa	ūsū	so	sū-su

S' itvirtinimas žodžiuose

Semia, seniai, sesė, sekundė, senelė, senovė, septyni.
 Sėdi, sėja, sėkla, sėmė, kasė, klasė, klausė, musė.
 Silkė, sirgo, sirena, kosė, lesina, nusilpo, nusivylė.
 Baisybė, tamsybė, teisybė, lesykla, kasykla, ausytė.
 Seilė, seifas, siena, siekia, klausia, prausia, tiesia, blogiausia,
 daugiausia, geriausia, pelėšiai, siuva, siūlo.

Aistė, dosniai, Justė, musmirė, druskinė, esmė, ėsti, grėsti, mįslė, lįsti, jaunystė, vaikystė.

S' itvirtinimas junginiuose su priebalsiais

Skelia, skęsta, skėlė, skėtis, skina, skiria, skynė, skylė, skiemuo, skiepai, skiauterė.
 Slepia, slėptuvė, slidė, slibiniai, slydo, sliekai.
 Smego, smėlynai, smėlėti, bausmė, giesmė, smigo, smilga, smiltelė.
 Snigo, snyguriuoja, sniegiena, snieguolė.
 Spengia, spėja, spindi, spirgai, spinduliai, spygliai, spyna, spiegia.
 Stebi, stebuklai, stendai, sterblė, stiklinė, stinta, stirta, styga, stiebai.
 Sveria, svetimi, svėrė, svilina, svirpliai, svyruoja, sveikina, sviestas.
 Srebia, srėbė, sritis, sriegiai.

S tarimas sakiniuose

Sakiniai skaitomi arba, suaugusiajam perskaičius, pakartojami

Staugia piktas vilkas. Laivas plaukia į marias. Obuolys labai prinokęs ir skanus. Justo plaktukas medinis. Dėdė Stasys yra stalius. Vilkiukas daug ko išmoksta iš motinos. Dramblys straubliu pakelia rąstus.

S tarimas eiliuotame tekste

Pienė

Pučia pienę Antanukas.
 Lekia baltas pienės pūkas
 Ir nuskrieja pabaliais.
 Kur pūkelis nusileis?-

Kur nulėks per lauką platų,
 Kur pūkelis nusileis,
 Ten po metų, ten po metų
 Gelsvos pienės prasiskleis.

S' itvirtinimas skiemenyse

se si sio ese sė-se
sė sy siu ėsė sei-sie

S tarimas žodžiuose

Salė, sako, samana, sąlyga, saga, sakai, sakalai, salota, sanatorija, sava, savaitė.

Kasa, klausa, liesa, mėsa, tiesa, vėsa, lesa, pasaka, vasara.

Sodai, sodininkai, sopa, sodina, Solveiga, Sonata, geso, kaso, klauso, taiso, rasoja.

Supa, suka, subara, sudega, suma, sula, sunka, subėga, suvalgė, sutemo, pasupa.

Sūdo, jūsų, mūsų, visų, sūru, sūris, pasūdo.

Ūsai, sauja, saugo, saulė, sausainiai, sausuma, suolai, drąsuoliai, pasuolė.

S tarimas junginiuose su priebalsiais

Ska, sko, sku, skai, skau, skuo, spa, spo, spu, spū, spai, spau, spuo, sla, slo, slū, slū, slau, slu.

Skabo, skanu, skara, skarelė, skalbia, skalauja, skola, skolina, skuba, skuta, paskuba, nuskuba, skraido, skaito, skaitykla, skauda, skaudina nuoskauda, skuodė, nuskuodė.

Spardo, spalva, spalvina, spanguolė, sparnai, sportuoja, sportininkai., spurga, spauda, spausdina, spuogai.

Slaptas, sloga, sloguoja, slunkius, slaugo, paslauga, sluoksnis.

Sma, smo, smu, smū, smai, sm mau, smui, sna, sno, snu, snū, snai, snau, sta, sto, stu, stū, stai, stau, stuo, sro, sru, srū, srai, srau, sruo, sva, svo, svai.

Smakras, smala, smagi, smogia, smailus, smuikuoja, smuikas, snapas, snūsta, snaigė, snaudė.

Stato, staliai, statula, stalai, stovi, stogai, stovykla, stūgauja, staiga, staigmena, staugia, stuobrys.

Srovė, sruvena, sraigė, srautai, sruoga.

Svaja, svajonė, svajoja, svogūnai, svaido.

S tarimas sakiniuose

Sakiniai skaitomi arba, suaugusiajam perskaičius, pakartojami

Rasa supasi. Saulutė pasodino salotą. Mama nupirko skanų sūrį. Asta skalbia skarelę. Skaitykloje vaikai skaito. Danguje sklando sakalai. Smagu vasarą sode. Sonata sugavo snaigę. Statybininkai pastatė naują pastatą. Stasė sumalė mėsą.

Antrasis etapas

S tarimas uždaruose skiemenyse

as es as ais ies ies-es sas
os ės es aus uos ės-iesn sos
us is eis es uos-os sus
ūs ys us uis us us-uos sūs

S tarimas žodžiuose

Asta, astra, pasta, pastogė, klasta, asmuo, balnas, gruodas, karas, krosas, lapas laivas, vilkas, voras.

Posmai, postas, glosto, pupos, lempos, natos.

Justas, pusto, bailus, Audrius, Saulius, dūsta, lietūs, pietūs, sūnūs, tankūs.

Estas, estafetė, gešta, orkestras, les, mes, ves.

Dėsto, dėdės, eglės, gėlės, gilės, kiaulės, lapės, pelės, pupelės, voverės.

Istorija, ausis, obelis, kalvis, lietuvis, peilis, takelis, Algis, Jurgis.

Arklys, avilyš, kamuolys, karys, mokinys, obuolys, traukinys, trys.

Laisto, gaisras, maistas, gausmas, jausmai, eismas, keistas, meistras, muistosi, riestas, riestainis, uostas, nuoskauda, nuostabus.